

ROZSUDEK SOUDU (čtvrtého rozšířeného senátu)

6. dubna 2006 *

Ve věci T-309/03,

Manel Camós Grau, úředník Komise Evropských společenství, s bydlištěm v Bruselu (Belgie), zastoupený M.-A. Lucasem, advokátem,

žalobce,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené J.-F. Pasquierem a C. Ladenburgerem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je jednak návrh na zrušení zprávy Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) ze dne 17. října 2002, kterou se uzavírá vyšetřování týkající se Institutu pro evropsko-latinskoamerické vztahy (IRELA), a jednak návrh na náhradu nemajetkové újmy a újmy na služebním postupu údajně vzniklých z důvodu této zprávy,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (čtvrtý rozšířený senát),

ve složení H. Legal, předseda, P. Lindh, P. Mengozzi, I. Wyszniowska-Białecka
a V. Vapalas, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. září 2005,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec sporu

- ¹ Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), zřízený rozhodnutím Komise 1999/352/ES, ESUO, Euratom ze dne 28. dubna 1999 (Úř. věst. L 136, s. 20; Zvl. vyd. 01/03, s. 110) je zejména pověřen prováděním vnitřních správních vyšetřování za účelem vyšetřování závažných činů souvisejících s výkonem odborné činnosti, které mohou představovat porušení povinností úředníky a zaměstnanci Společenství, jež může vést k disciplinárnímu, a popřípadě i trestnímu řízení.

- 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném OLAF (Úř. věst. L 136, s. 1; Zvl. vyd. 01/03, s. 91) stanoví, že vyšetřování, která se týkají orgánů, institucí, úřadů a agentur Společenství se provádějí při dodržování pravidel Smluv a služebního řádu úředníků Evropských společenství (čl. 4 odst. 1 druhý pododstavec). Článek 6 tohoto nařízení upřesňuje způsoby provádění vyšetřování, která jsou prováděná pod vedením ředitele OLAF zaměstnanci OLAF, kteří se musí chovat zejména v souladu se služebním řádem Evropských společenství.
- 3 Článek 9 nařízení č. 1073/1999 stanoví, že po skončení vyšetřování prováděného OLAF vypracuje tento pod vedením svého ředitele zprávu, která obsahuje zvláště závěry vyšetřování včetně doporučení ředitele k přijetí dalších opatření. V souladu s odstavcem 4 tohoto ustanovení zpráva vypracovaná po skončení vnitřního vyšetřování a jakýkoli jiný s ním související dokument jsou předány dotčenému orgánu, instituci, úřadu nebo agentuře, které případně vyvodí z vyšetřování důsledky, zejména disciplinární nebo soudní.
- 4 Podle článku 14 téhož nařízení může každý úředník nebo jiný zaměstnanec Evropských společenství podat řediteli OLAF stížnost proti aktu nepříznivě zasahujícímu do jeho právního postavení, který přijal OLAF v rámci vnitřního vyšetřování podle čl. 90 odst. 2 služebního řádu úředníků Evropských společenství.
- 5 Rozhodnutí Komise 1999/396/ES, ESUO, Euratom ze dne 2. června 1999 o podmínkách a postupech vnitřního vyšetřování pro boj proti podvodům, úplatkářství a jiné nedovolené činnosti poškozující zájmy Společenství (Úř. věst. L 149, s. 57; Zvl. vyd. 01/03, s. 118) ve svém čl. 4 prvním pododstavci stanoví, že vyvstanou-li možné osobní důsledky pro člena, úředníka či zaměstnance Komise,

musí být dotyčná osoba urychleně vyrozuměna, pokud to nenarušuje vyšetřování. Toto ustanovení upřesňuje, že nesmí být vyvozen žádný závěr z vyšetřování, který jmenovitě poukazuje na dotyčnou osobu, aniž by jí byla dána možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se jí týkají.

Skutečnosti předcházející sporu

- 6 Manel Camós Grau, úředník Komise zařazený do platové třídy A 3, se v letech 1992 až 1997 podílel, zatímco byl zaměstnán u ředitelství pro Latinskou Ameriku Generálního ředitelství (GŘ) pro vnější hospodářské vztahy, na správě Institutu pro latinsko-americké vztahy (dále jen „IRELA“), založeném v roce 1984.
- 7 Poté, co několik zpráv, zejména GŘ pro finanční kontrolu Komise v roce 1997 a Účetního dvora v roce 1998 jasně ukázaly na rozpočtové a účetní nesrovnalosti IRELA, rozhodl se ředitel OLAF zahájit dne 4. července 2000 vyšetřování týkající se IRELA, poté dne 29. ledna 2001 rozšířit původní vyšetřování a zahájit rovněž vnitřní vyšetřování týkající se tří úředníků Komise, mezi nimi také žalobce.
- 8 Podle článku 4 rozhodnutí 1999/396 ředitel OLAF vyrozuměl dne 30. ledna 2001 M. C. Graua o zahájení tohoto vyšetřování a o možnosti, že pro něho vyplynou důsledky ze zjištěných nesrovnalostí. Sdělil mu rovněž jména zaměstnanců OLAF oprávněných vést vyšetřování.

- 9 Manel Camós Grau byl za pomoci svého právního zástupce vyslechnut dne 22. února 2001 třemi ze čtyř oprávněných zaměstnanců OLAF.
- 10 Dopisy ze dne 22. února 2002 zaslanými řediteli OLAF a dozorčímu výboru OLAF, M. C. Grau upozornil na úlohu GŘ pro finanční kontrolu, kterou hraje ve vztahu k IRELA a vyjádřil znepokojení, pokud jde o jednoho z vyšetřovatelů, pana P., z důvodu, že tento nemůže být objektivní, jak je to vyžadováno pro vedení vyšetřování, vzhledem k tomu, že část svého služebního postupu strávil ve službě u tohoto generálního ředitelství. Ředitel OLAF mu zaslal předběžnou odpověď dne 22. března 2002.
- 11 Právní zástupce M. C. Graua upřesnil v dopise ze dne 15. dubna 2002 zaslaném řediteli OLAF podezření svého klienta ohledně možného střetu zájmů u pana P. s ohledem na úkoly, které mu byly svěřeny v rámci oddělení pro kontrolu IRELA u GŘ pro finanční kontrolu v rozhodné době z hlediska skutečností, které jsou předmětem vyšetřování a jeho chování při vedení zmíněného vyšetřování. Právní zástupce žalobce se v témže smyslu obrátil rovněž na předsedu dozorčího výboru OLAF dopisem ze dne 26. dubna 2002.
- 12 Manel Camós Grau byl za pomoci svého právního zástupce vyslechnut dne 22. dubna 2002 vedoucím oddělení „Soudců a státních zástupců, právního poradenství a soudního přezkumu“ OLAF v rámci slyšení, které mělo za cíl upřesnit jeho tvrzení ohledně pana P. Vedoucí tohoto oddělení vyslechl dne 23. dubna 2002 rovněž dotčeného vyšetřovatele.
- 13 Dopisem ze dne 17. května 2002 vedoucí oddělení „Soudců a státních zástupců, právního poradenství a soudního přezkumu“ M. C. Grauovi sdělil, že jeho oddělení poskytlo řediteli OLAF právní stanovisko, podle něhož „postavení pana P. jakožto

vyšetřovatele, který se účastní projednávání referenčního spisu [IRELA], může být považováno za střet zájmů“, a že se OLAF rozhodl v souladu s návrhem, podaným tímto oddělením řediteli, „odvolat [tohoto vyšetřovatele] z vyšetřování“ (dále jen „rozhodnutí ze dne 17. května 2002“).

- 14 Manel Camós Grau podal dne 29. července 2002 řediteli OLAF stížnost podle článku 90 služebního řádu úředníků Evropských společenství, ve znění použitelném na projednávaný případ (dále jen „služební řád“) na základě článku 14 nařízení č. 1073/1999, směřující zejména ke zrušení rozhodnutí ze dne 17. května 2002 v rozsahu, v němž ponechalo v platnosti úkony provedené panem P. v rámci vyšetřování týkajícího se IRELA, což je podle dotčeného v rozporu s požadavky nestrannosti a objektivity a k tomu, aby mu byla přiznána náhrada nemajetkové újmy a újmy na služebním postupu, které mu byly způsobeny.
- 15 Ředitel OLAF potvrdil přijetí této stížnosti dne 14. srpna 2002.
- 16 Právní zástupce M. C. Graua zaslal řediteli OLAF a předsedovi dozorčího výboru dne 25. září 2002 další dopis, v němž připomněl výtky svého klienta vůči průběhu vyšetřování týkajícího se IRELA.
- 17 Závěrečná zpráva o vyšetřování týkajícím se IRELA byla zaslána ředitelem OLAF dne 17. října 2002 generálnímu tajemníkovi Komise, generálnímu tajemníkovi Evropského parlamentu a belgickým a španělským soudním orgánům. Dne 4. listopadu 2002 byla rovněž doručena M. C. Grauovi. Španělské soudní orgány oznámily OLAF dne 13. února 2003, belgické soudní orgány dne 10. března 2003 své rozhodnutí věc odložit.

- 18 Zpráva OLAF kritizuje způsob, jakým byl IRELA spravován, a úlohu, kterou v tomto ohledu hrála Komise. Obviňuje zejména tři úředníky Komise, mezi nimi i M. C. Graua, kteří se podíleli na správě IRELA, když je prohlašuje za odpovědné za to, že navrhli a povolili systém financování, který umožnil vznik rozpočtových a účetních nesrovnalostí. Zpráva doporučuje zahájení disciplinárních řízení proti nim.
- 19 Vzhledem k tomu, že na stížnost podanou dne 29. července 2002 M. C. Grauem nebylo výslovně odpovězeno ve lhůtě čtyř měsíců stanovené v čl. 90 odst. 2 služebního řádu, k implicitnímu zamítnutí této žádosti došlo dne 29. listopadu 2002 (dále jen „rozhodnutí ze dne 29. listopadu 2002“).
- 20 Španělský deník *El País* uveřejnil ve svém vydání ze dne 11. prosince 2002 článek věnovaný závěrům OLAF v jeho zprávě týkající se IRELA, nazvaný „Evropská unie spojuje španělské politiky a úředníky s neodůvodněnými výdaji ve výši 3,6 milionů“, který jmenovitě zmiňoval žalobce.
- 21 Manel Camós Grau zaslal dne 4. února 2003 řediteli OLAF stížnost proti zprávě ze dne 17. října 2002, kterou bylo vyšetřování OLAF uzavřeno.
- 22 Po obdržení zprávy OLAF Komise dne 10. února 2003 pověřila Úřad pro vyšetřování a disciplinární opatření (dále jen „IDOC“), aby provedl doplňující správní vyšetřování za účelem určení slučitelnosti určitých jednání se služebním řádem platným v rozhodné době a určení případné odpovědnosti úředníků zmíněných ve zprávě OLAF.

- 23 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 10. března 2003 podal M. C. Grau žalobu, zapsanou do rejstříku pod číslem T-96//03, která směřovala jednak ke zrušení rozhodnutí ze dne 17. května 2002, které vyloučilo pana P. z vyšetřování týkajícího se IRELA v rozsahu, v němž ponechalo v platnosti úkony provedené za jeho účasti, a rozhodnutí ze dne 29. listopadu 2002, kterým byla implicitně zamítnuta jeho stížnost, a jednak k tomu, aby byla Komisi uložena povinnost k náhradě nemajetkové újmy a újmy na služebním postupu údajně vzniklých z důvodu těchto rozhodnutí.
- 24 Rozhodnutím ze dne 28. května 2003 zamítl ředitel OLAF stížnost M. C. Graua proti zprávě ze dne 17. října 2002, když se domníval, že zmíněná zpráva nepředstavuje akt nepříznivě zasahující do jeho právního postavení a, podpůrně, že tvrzení dotčeného ohledně legality vyšetřování nejsou opodstatněná.
- 25 IDOC předložil svou zprávu dne 2. července 2003. Tato zpráva dochází k závěru, že účast úředníků Komise na správě IRELA byla slučitelná s tehdy platnou právní úpravou Společenství a že při nedostatku důkazů prokazujících, že tito úředníci přijali ve vztahu k ozdravnému plánu IRELA postoj neslučitelný s toutéž právní úpravou, jejich odpovědnost nemůže být určena. Zpráva uvádí, že vyšetřování neprokázalo osobní odpovědnost osob, ale spíše odhalilo nedostatek koordinace mezi službami Komise dotčenými kontrolou finančních prostředků Společenství poskytnutých IRELA. Nakonec navrhuje buď odložit věc bez dalšího doplňujícího správního vyšetřování, nebo provést dodatečná vyšetřování, která budou dlouhá a složitá.
- 26 Orgán oprávněný ke jmenování (dále jen „OOJ“) informoval dne 2. září 2003 M. C. Graua, že se rozhodl odložit věc bez disciplinárních důsledků.

- 27 Usnesením ze dne 9. června 2004, Camós Grau v. Komise (T-96/03, Sb. VS s. I-A-157 a II-707) Soud odmítl žalobu žalobce zmíněnou v bodě 23 výše jako nepřípustnou. Soud měl zejména za to, že napadené rozhodnutí představuje mezitímní opatření v rámci vyšetřování zahájeného OLAF, nemá právně závazné účinky, které by mohly ovlivnit zájmy žalobce a změnit jeho právní postavení, a že jeho případné protiprávnosti se může dovolat před soudem v rámci žaloby proti napadnutelnému aktu, kterým bude ukončeno řízení.

Řízení

- 28 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 8. září 2003 M. C. Grau podal projednávanou žalobu.
- 29 Dopisem ze dne 29. září 2003 požádal žalobce Soud, aby nařídil Komisi předložení dokumentů týkajících se vyšetřování OLAF a jeho důsledků.
- 30 Organizačním procesním opatřením oznámeným dne 30. března 2004 Soud požádal Komisi, aby předložila všechny přílohy ke zprávě OLAF, zprávu o doplňujícím správním vyšetřování provedeným IDOC a návrh zprávy vypracovaný jedním z vyšetřovatelů pověřeným vyšetřováním OLAF, který byl použit k vypracování závěrečné zprávy OLAF. Soud mimoto Komisi požádal, aby uvedla, jaké změny byly provedeny v návrhu zprávy OLAF a které vyšetřovací úkony byly přezkoumány, jakož i důvody, proč přesněji neanalyzovala úlohu GŘ pro finanční kontrolu.

- 31 Komise předložila požadované dokumenty a odpověděla na otázky Soudu dne 10. května 2004, přičemž k tomuto předložení dokumentů a odpovědím se žalobce vyjádřil dne 1. července 2004.
- 32 Podle článků 14 a 51 svého jednacího řádu se Soud poté, co vyslechl účastníky řízení, rozhodl dne 6. června 2005 předat věc čtvrtému senátu složenému z pěti soudců.
- 33 Organizačním procesním opatřením oznámeným dne 27. června 2005 Soud požádal účastníky řízení, aby předložili stížnost ze dne 4. února 2003 zmíněnou v bodě 21 výše a uvedli, pokud jde o žádost žalobce o pracovní místo ředitele zmíněnou v jeho písemných vyjádřeních, okolnosti vztahující se k volnému pracovnímu místu, povahu pracovního místa a postup při jeho obsazování. Soud mimoto požádal žalovanou, aby předložila příklady aktů nepříznivě zasahujících do právního postavení, které mohou být podle ní předmětem stížnosti podle článku 14 nařízení č. 1073/1999, a vysvětlila důvody, proč vypustila pasáže návrhu zprávy OLAF týkající se úloh a odpovědnosti GR pro finanční kontrolu ve vztahu k IRELA v konečné verzi zmíněné zprávy. Žalovaná odpověděla na otázky Soudu dne 4. srpna 2005, žalobce dne 9. srpna 2005.
- 34 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 14. září 2005.
- 35 V dopise ze dne 23. září 2005 si Komise přála poskytnout upřesnění určitých otázek zmíněných při jednání týkajících se šíření zprávy OLAF v rámci svých služeb a případného vložení zmíněné zprávy do osobního spisu žalobce.

36 Usnesením ze dne 26. října 2005 předseda čtvrtého rozšířeného senátu Soudu znovu otevřel ústní část řízení za účelem vložení takto předaných informací do spisu a za účelem umožnění žalobci předložit případná vyjádření k doplňujícím údajům poskytnutých Komisí.

37 Žalobce nepředložil vyjádření ve lhůtách stanovených Soudem.

38 Předseda čtvrtého rozšířeného senátu Soudu uzavřel ústní část řízení rozhodnutím ze dne 3. ledna 2006.

Návrhová žádání účastníků řízení

39 Žalobce navrhuje, aby Soud:

- zrušil rozhodnutí ze dne 17. května 2002, kterým byl pan P. vyloučen z vyšetřování týkajícího se IRELA v rozsahu, v němž ponechává v platnosti úkony provedené za jeho účasti, aniž by byly přezkoumány, zrušeny nebo znovu provedeny;
- zrušil rozhodnutí ze dne 29. listopadu 2002, kterým byla implicitně zamítnuta jeho stížnost ze dne 29. července 2002 podaná proti rozhodnutí ze dne 17. května 2002;
- zrušil zprávu OLAF ze dne 17. října 2002, kterou bylo uzavřeno vyšetřování týkající se IRELA;

- zrušil rozhodnutí ředitele OLAF ze dne 28. května 2003, kterým byla zamítnuta stížnost podaná žalobcem dne 4. února 2003 proti této zprávě;
- uložil Komisi, aby mu zaplatila částku předběžně stanovenou na 10 000 eur jakožto náhradu nemajetkové újmy;
- uložil Komisi, aby mu předběžně zaplatila jedno euro jakožto náhradu újmy na služebním postupu;
- uložil Komisi, aby mu nahradila výdaje vynaložené na jeho obranu v rámci vyšetřování a jeho správních stížností proti rozhodnutí ze dne 17. května 2002 a zprávě OLAF ze dne 17. října 2002;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

40 Komise navrhuje, aby Soud:

- odmítl žalobu jako nepřipustnou v plném rozsahu nebo podpůrně, pokud jde o návrh na zrušení prvních dvou napadených rozhodnutí;
- podpůrně zamítl žalobu jako neopodstatněnou;
- uložil žalobci náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení rozhodnutí ze dne 17. května 2002 a rozhodnutí ze dne 29. listopadu 2002

- 41 Prvý a druhý bod návrhových žádání uvedených v projednávané žalobě, které směřují ke zrušení rozhodnutí ze dne 17. května 2002 a 29. listopadu 2002, představují jednoznačně pouhé převzetí návrhových žádání již uvedených v řízení ve věci T-96/03. V den podání projednávané žaloby dne 8. září 2003 jejich přípustnosti bránila námitka překážky věci zahájené, kterou Soud musí v každém případě vznést z úřední povinnosti (rozsudek Soudního dvora ze dne 26. května 1971, Bode v. Komise, 45/70 a 49/70, Recueil, s. 465, bod 11, a rozsudek Soudu ze dne 12. prosince 1996, Stott v. Komise, T-99/95, Recueil, s. II-2227, body 22 a 23). Jak bylo ostatně uvedeno v bodě 27 výše, Soud v usnesení Camós Grau v. Komise konstatoval nepřipustnost těchto návrhových žádání vzhledem k tomu, že nesměřovaly proti napadnutelnému aktu.

- 42 Z výše uvedeného vyplývá, že první a druhý bod návrhových žádání jsou jako takové nepřipustné. To nevylučuje, že argumentace uvedená na jejich podporu může být zohledněna při posouzení, pokud je namístě, legality aktů přijatých po přijetí aktů uvedených ve zmíněných návrhových žádáních.

K návrhovému žádání směřujícímu ke zrušení rozhodnutí ze dne 28. května 2003, kterým byla zamítnuta stížnost podaná žalobcem dne 4. února 2003 proti zprávě OLAF

- 43 Z ustálené judikatury vyplývá, že návrhová žádání směřující proti zamítnutí stížnosti mají za účinek předložení aktu, proti němuž byla stížnost podána, soudu a jako

taková nemají samostatný obsah (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. ledna 1989, Vainker v. Parlament, 293/87, Recueil, s. 23, bod 8). Je tedy třeba mít za to, že jediným předmětem třetího bodu návrhových žádání, který směřuje proti zprávě OLAF a čtvrtého bodu zmíněných návrhových žádání směřujícího proti stížnosti podané proti této zprávě, je návrh na zrušení zprávy OLAF ze dne 17. října 2002 (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 23. března 2004, Theodorakis v. Rada, T-310/02, Recueil FP, s. I-A-95 a s. II-427, bod 19).

K návrhovému žádání směřujícímu ke zrušení zprávy OLAF ze dne 17. října 2002

K přípustnosti

Argumenty účastníků řízení

- ⁴⁴ Komise uplatňuje, že napadený akt představuje přípravný akt, který nezasahuje nepříznivě do právního postavení a nemůže být předmětem návrhu na zrušení. Zpráva o vyšetřování OLAF, stejně jako vyšetřování a organizační opatření přijatá v jeho průběhu byly pouze přípravnými fázemi, které nepředjímaly konečné správní rozhodnutí. Dovolávání se jakýchkoliv vad řízení, které ovlivnily vyšetřování, za předpokladu, že byly prokázány, nemůže tak vyvrátit závěr, podle něhož má sporná zpráva charakter přípravného aktu, a nikoli aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení vzhledem k tomu, že nenastala žádná změna právního postavení dotčeného. Porušení procesních pravidel neprokazuje, že byl přijat akt zasahující do právního postavení, ale může být naproti tomu incidenčně dovoláváno proti konečnému správnímu rozhodnutí, které zasahuje do právního postavení. Žalovaná dodává, že předpokládané ovlivnění morálních zájmů a výhledů služebního postupu žalobce je nerelevantní, protože se jedná o skutkové okolnosti, a nikoli závazné důsledky zprávy, která mění právní postavení dotčeného. Rovněž tvrdí, že OLAF

navzdory své funkční nezávislosti nemá rozhodovací pravomoc a jeho zprávy o vyšetřování nemají právně závazný účinek vzhledem k tomu, že jejich účelem je připravit disciplinární řízení.

- 45 Žalobce tvrdí, že jeho žaloba je přípustná, protože má za to, že zpráva OLAF představuje akt nepříznivě zasahující do jeho právního postavení. Uplatňuje, že tato zpráva ovlivňuje přímo a bezprostředně jeho právního postavení z důvodů pochybení, která obsahuje. Zpráva je výsledkem složitého řízení poznamenaného vadami dřívějších aktů o vyšetřování nebo nečinností OLAF, porušením zásad ekvity, nestrannosti, ochrany legitimního očekávání a řádné správy, jakož i porušením práv obhajoby. Byla přijata za protiprávních podmínek vzhledem k tomu, že byla přijata bez účasti jediného vyšetřovatele, který zůstal oprávněn až do ukončení vyšetřování a nebyla předložena žalobci, přestože byl osobně obviněn. Manel Camós Grau uplatňuje, že tato zpráva ovlivňuje přímo a bezprostředně jeho morální zájmy jednak proto, že ho jmenovitě zmiňuje a nesprávně mu přičítá odpovědnost za zjištěné nesrovnalosti, a jednak proto, že byla sdělena Komisi a španělským a belgickým soudním orgánům a zveřejněna v tisku. Zpráva může také ovlivnit služební postup žalobce a zdá se, že skutečně zabránila jeho povýšení na místo ředitele, o které se ucházel. Žalobce tvrdí, že zpráva OLAF má povahu rozhodnutí, protože vychází z rozhodnutí ředitele OLAF, které upravuje nařízení č. 1073/99. Nakonec uplatňuje, že postup vnitřního vyšetřování vedený OLAF musí být považován za odlišný od disciplinárního řízení z důvodu funkční nezávislosti OLAF.

Závěry Soudu

- 46 Žaloba směřuje proti aktu přijatému OLAF pod vedením jeho ředitele, kterým byly schváleny závěry zprávy, kterou bylo uzavřeno vyšetřování týkající se IRELA.

- 47 Podle ustálené judikatury akty nebo rozhodnutí, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost ve smyslu článku 230 ES, představují opatření s právně závaznými účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce a které podstatným způsobem mění jeho právní postavení (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise, 60/81, Recueil, s. 2639, bod 9, a ze dne 14. února 1989, Bossi v. Komise, 346/87, Recueil, s. 303, bod 23).
- 48 Přitom taková zpráva, jako je zpráva, kterou OLAF vypracoval na základě vnějšího a vnitřního vyšetřování týkajícího se IRELA, nemění podstatným způsobem právní postavení osob, které tak jako žalobce jsou v ní jmenované.
- 49 Zpráva, kterou bylo uzavřeno vyšetřování, jež představuje dokončený dokument, přijatý na závěr samostatného správního řízení služby, která má funkční nezávislost, sice nemůže být z tohoto důvodu kvalifikovaná jako přípravné opatření pro správní nebo soudní řízení, která mohou být následně zahájená, ale která mohou probíhat rovněž souběžně nebo mohou být zahájena před předložením věci OLAF. Konečný charakter zprávy OLAF ve vztahu k postupu vyšetřování tohoto úřadu ji nicméně proto nepřiznává povahu aktu s právně závaznými účinky.
- 50 Zprávy, kterými se ukončují vyšetřování OLAF a jejichž vypracování a doručení ukončuje jeho úkol, obsahují totiž kromě vztahu zjištěných skutečností i uvedení závěrů z nich vycházejících, jakož i doporučení týkající se důsledků, zejména disciplinárních a trestních, které mohou podle OLAF vést ke zprávám, jejichž závěry a doporučení jsou určené příslušným orgánům členských států, jakož i dotčeným orgánům, aby rozhodly, zda je namístě z nich vyvodit důsledky, či nikoliv. I když OLAF může ve svých zprávách doporučit přijetí aktů s právně závaznými účinky, které nepříznivě zasahují do právního postavení dotčených osob, stanovisko, které v tomto ohledu předkládá s sebou nenese žádnou povinnost, byť jen procesní, pro orgány, kterým je určeno.

- 51 Z ustanovení nařízení č. 1073/199, zvláště z bodu 13 odůvodnění a článku 9 nařízení vyplývá, že závěry OLAF obsažené v závěrečné zprávě nemohou automaticky vést k zahájení disciplinárního nebo soudního řízení, jelikož příslušné orgány mají volnost při rozhodování, jaké důsledky ze závěrečné zprávy vyvodí, a jsou tedy jedinými orgány, které jsou oprávněny přijímat rozhodnutí, kterými by bylo dotčeno právní postavení osob, proti kterým zpráva doporučila zahájení takových řízení (usnesení Soudu ze dne 13. července 2004, Comunidad Autónoma de Andalucía v. Komise, T-29/03, Sb. rozh. s. II-2923, bod 37).
- 52 Je ostatně nesporné, že i když v projednávaném případě sporná zpráva doporučila zahájení disciplinárního řízení proti žalobci, takové řízení nebylo zahájeno vzhledem k tomu, že OOI naopak M. C. Grauovi oznámil dne 2. září 2003, že se rozhodl odložit věc bez disciplinárních důsledků.
- 53 Po tomto rozhodnutí o odložení, k němuž je připojeno upřesnění, že OOI nezjistil odpovědnost žalobce ve věci, ve které bylo zahájeno vyšetřování OLAF, napadená zpráva již nemohla legálně sloužit jako základ žádného pozdějšího rozhodnutí OOI týkajícího se ho ani být žádným způsobem zohledněna na rozdíl od například hodnotící zprávy při služebním postupu dotčeného. Zpráva mimoto neměla trestní důsledky vzhledem k tomu, že belgické a španělské soudní orgány sdělily OLAF ve dnech 13. února 2003 a 10. března 2003 své rozhodnutí věc odložit, jak bylo uvedeno v bodě 17 výše. Z toho vyplývá, že profesní situace dotčeného nemohla být za takových okolností napadenou zprávou ovlivněna.
- 54 Argumenty žalobce týkající se průběhu vyšetřování a obsahu zprávy nemohou změnit tyto závěry.

- 55 Vady řízení a porušení podstatných formálních náležitosti, dovolávané v rámci žaloby na neplatnost, o kterých je v projednávaném případě tvrzeno, že postihly zprávu o vyšetřování OLAF, nemohou zmíněné zprávě přiznat charakter aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení. Taková porušení mohou být napadena pouze na podporu žaloby směřující proti pozdějšímu napadnutelnému aktu v rozsahu, v němž měla vliv na jeho obsah, a nikoli nezávisle při neexistenci takového aktu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 10. prosince 1987, Del Plato a další v. Komise, 181/86 až 184/86, Recueil, s. 4991, body 10, 22, 25, 33, 35, 36 a 38).
- 56 Mimoto v případě, že zpráva OLAF ovlivňuje morální zájmy žalobce v rozsahu, v němž ho jednak jmenovitě uvádí a nesprávně mu přičítá odpovědnost za zjištěné nesrovnalosti, a jednak byla sdělena Komisi a španělským a belgickým soudním orgánům a byla zveřejněna v tisku, takové okolnosti, které mohou představovat újmu, nemohou nicméně přiznat zmíněné zprávě charakter aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení ve smyslu článku 230 ES.
- 57 Okolnost, že zprávy OLAF byly přijaté pod vedením ředitele aktem OLAF, který byl v projednávaném případě zhmotněn přijetím a předáním sporné zprávy dotčeným orgánům dne 17. října 2002, nemá konečně dopad na napadnutelnou povahu zpráv OLAF.
- 58 Z výše uvedeného vyplývá, že návrh na zrušení zprávy OLAF ze dne 17. října 2002 týkající se IRELA směřuje proti dokumentu, který nemá právně závazné účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce a který podstatným způsobem mění jeho právní postavení. Návrhové žádání směřující ke zrušení uvedené zprávy je proto nepřípustné.

Návrhová žádání směřující k náhradě domnělé újmy

K přípustnosti

Argumenty účastníků řízení

⁵⁹ Komise, která se dovolává nepřípustnosti žaloby v plném rozsahu, uplatňuje, že nepřípustnost návrhových žádání směřujících zrušení má za následek nepřípustnost návrhových žádání směřujících k náhradě škody, pokud, jako v projednávaném případě, existuje úzký vztah mezi oběma návrhy.

⁶⁰ Vzhledem k tomu, že stížnost podaná proti zprávě OLAF, kterou žalobce zaslal dne 4. února 2003 řediteli OLAF, mimoto neobsahuje návrh na náhradu škody, jsou také návrhová žádání M. C. Graua směřující k náhradě škody nepřípustná na základě článků 90 a 91 služebního řádu, na něž odkazuje nařízení č. 1073/1999.

⁶¹ Žalobce tvrdí, že jeho návrh na náhradu škody způsobené protiprávností zprávy OLAF a vážnými chybami, kterých se dopustil OLAF vůči němu, je přípustný.

Závěry Soudu

— Pokud jde o povinnost předchozí stížnosti

⁶² Ze spisu vyplývá, že žalobce se ve své stížnosti ze dne 4. února 2003 proti zprávě OLAF omezil, pokud jde o škodu, jejíž náhradu žádá v projednávané žalobě, na „vyhrazení si práva požadovat náhradu velmi vážné majetkové a nemajetkové újmy, kterou mu zpráva způsobila a může způsobit v budoucnu“.

⁶³ Postoj žalované vychází z myšlenky, že článek 14 nařízení č. 1073/1999 činí povinným podání stížnosti ve smyslu čl. 90 odst. 2 služebního řádu před podáním jakékoliv žaloby úředníka nebo zaměstnance proti rozhodnutí OLAF, ať již tato žaloba směřuje ke zrušení aktu, nebo náhradě škody. V důsledku toho musí žalobě na náhradu škody, aby byla přípustná, předcházet stížnost, která má tentýž předmět. Odchyłka může být připuštěna pouze v případě, že návrhová žádání směřující k náhradě škody jsou jasně vedlejší k návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení, kterým předcházela stížnost, a jsou přípustná – čemuž tak v projednávaném případě není.

⁶⁴ Článek 14 nařízení č. 1073/1999 stanoví nicméně možnost podat stížnost řediteli OLAF pouze proti aktu nepříznivě zasahujícímu do právního postavení, a nikoliv v případě žádosti o náhradu škody, která je založena na domněle chybných činnostech nebo opomenutích OLAF při vyšetřování. Je tedy třeba posoudit, zda extenzivní výklad tohoto ustanovení, pokud jde o povinnost podání předběžné stížnosti, který provádí Komise, je odůvodněný.

65 K tomuto posouzení je třeba odpovědět na otázku, zda spor musí být považován za patřící mezi obecné spory v oblasti mimosmluvní odpovědnosti uvedené v článku 235 ES a v článku 288 ES nebo mezi spory týkajícími se vztahů mezi Společenstvím a jeho zaměstnanci, uvedené v článku 236 ES. V prvním případě mohou totiž být návrhová žádání směřující k náhradě škody předložena přímo soudu. Naproti tomu v druhém případě musí podle ustálené judikatury žalobě na náhradu škody, která směřuje k náhradě škody, která nebyla způsobena aktem nepříznivě zasahujícím do právního postavení, jehož zrušení je požadováno, nýbrž různými údajnými správními chybami a opomenutími, předcházet postup o dvou fázích. Ten musí nutně začínat podáním žádosti, ve kterém je OOI vyzván k náhradě dovolávané škody a poté musí případně následovat podání stížnosti proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti (rozsudek Soudu ze dne 13. července 1993, *Moat v. Komise*, T-20/92, Recueil, s. II-799, bod 47).

66 V projednávaném sporu však žalobce nežaluje Komisi jakožto OOI, do jehož pravomoci spadá jako úředník, ale žaluje ji jako orgán, k němuž je připojen OLAF, který je službou s funkční samostatností, na jehož vztahy s úředníky a zaměstnanci různých orgánů se použijí pravidla jiná, než jsou obvyklá pravidla upravující vztahy mezi úředníky a zaměstnanci a jejich OOI. Skutečnost, že se Komise v projednávaném sporu, jako ve všech žalobách podaných proti OLAF, nachází v postavení žalované, vyplývá ze správního a rozpočtového připojení této služby k dotčenému orgánu a z neexistence právní subjektivity této služby. V tomto ohledu stačí poznamenat, že kdyby nebyl M. C. Grau úředníkem Komise, ale jiného orgánu, musel by stejně podat návrh na náhradu škody, která mu vznikla z důvodu chování OLAF, proti Komisi.

67 Spor se mimoto netýká aktů nebo jednání Komise ovlivňujících služební postup žalobce, vzhledem k tomu, že samotná zpráva OLAF nemá, jak již bylo rozhodnuto, žádný právní účinek na jeho profesní situaci. Na základě výtek, které uvádí ohledně chyb, jichž se OLAF vůči němu dopustil v průběhu vyšetřování týkajícího se IRELA, v důsledku kterých zpráva obsahovala ve vztahu k němu nepříznivá posouzení a závěry, se M. C. Grau nachází ve stejné situaci jako jakákoliv osoba – bez ohledu na

to, zda je úředníkem Společenství, či nikoliv – jež byla obviněna zprávou OLAF. Okolnost, že zjištění OLAF ohledně žalobce týkající se jeho úlohy jakožto úředníka Komise při správě a fungování IRELA nemění předmět sporu, který se netýká profesní činnosti M. C. Graua, ale způsobu, jakým OLAF vedl a uzavřel vyšetřování, v němž byl jmenovitě určen a byla mu přičtena odpovědnost za zjištěné nesrovnalosti.

68 Okolnost, že M. C. Grau podle článku 14 tehdy platného nařízení č. 1073/1999 předložil stížnost řediteli OLAF způsobem stanoveným v čl. 90 odst. 2 služebního řádu, aby dosáhl zrušení zprávy OLAF, je v tomto ohledu bezvýznamná.

69 Jednak totiž systém procesních prostředků a v jeho rámci použitelnost služebního řádu jsou právní otázky, které nezávisí na vůli účastníků řízení. Kromě toho článek 14 nařízení č. 1073/1999 nemůže být použit, protože stanoví možnost podání stížnosti pouze proti aktu nepříznivě zasahujícímu do právního postavení; přitom z výše uvedeného vyplývá, že zpráva OLAF nepředstavuje takový akt, a proto výše zmíněné ustanovení nezpůsobuje, že se postup podání stížnosti předcházející soudnímu řízení použije na spor.

70 Od vstupu nových ustanovení služebního řádu v platnost dne 1. května 2004 byl sice vložen článek 90a týkající se OLAF, který kromě předchozí možnosti, tedy možnosti předložit řediteli OLAF stížnost podle čl. 90 odst. 2 služebního řádu směřující proti aktu OLAF nepříznivě zasahujícímu do právního postavení ve vztahu k vyšetřování OLAF, stanoví možnost předložit témuž řediteli žádost podle čl. 90 odst. 1 zmíněného řádu vyzývajícího ho, aby ve vztahu k němu přijal rozhodnutí související s vyšetřováním OLAF.

- 71 Nicméně před vstupem tohoto nového ustanovení v platnost a v situaci, kdy se článek 14 nařízení č. 1073/1999 k této otázce nevyjadřuje, takové přiřazení ke sporům mezi Společenstvím a jeho zaměstnanci nebylo nutné, pokud jde o návrhy na náhradu škody ve vztahu k vyšetřování OLAF. Žalobce tedy nebyl povinen postupovat podle článku 90 služebního řádu při předložení takového návrhu na náhradu škody. Návrhová žádání směřující k náhradě škody nemohou být za těchto podmínek zamítnuta z důvodu, že M. C. Grau nedodržel postup, který nebyl stanoven předpisy platnými v rozhodné době.
- 72 Je třeba ostatně připomenout, že v souvislosti se svou stížností ze dne 4. února 2003 směřující proti zprávě OLAF M. C. Grau připomněl, byť hypoteticky, své právo požadovat náhradu škody, kterou mu zpráva způsobila. I když tato zmínka nemůže být považovaná za předběžnou žádost o náhradu škody ve formálním smyslu, je namístě připomenout, že cílem stížnosti je umožnit OJZ zaujmout postoj ohledně služební otázky před zahájením řízení. Žalovaná nemůže tedy za okolnosti projednávaného případu důvodně tvrdit, že neměla možnost se předem připravit na žalobu na náhradu škody.
- 73 Podle ustálené judikatury správní stížnosti ve smyslu čl. 90 odst. 2 služebního řádu nepodléhají žádné podmínce týkající se formy vzhledem k tomu, že jejich obsah musí být vykládán a pochopen správním orgánem s veškerou péčí, kterou velká, dobře vybavená organizace musí mít ve vztahu k svým procesním subjektům, včetně svých zaměstnanců (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 1978, Herpels v. Komise, 54/77, Recueil, s. 585, bod 47).
- 74 V projednávaném případě je namístě mít za to, že Komise byla vyzvána vyjádřit se k základům žádosti a návrhu na náhradu škody M. C. Graua jak ve fázi správní, tak ve fázi soudního řízení, a tudíž i za předpokladu, že by článek 90 služebního řádu byl použitelný, nedostatek předběžné stížnosti nemůže být namítaný proti návrhům na

náhradu škody žalobce z důvodu, že formálně nepožádal před podáním své žaloby i náhradu škody jinak než formou zrušení zprávy.

— Pokud jde o vztah mezi návrhem na náhradu škody a návrhem na zrušení

⁷⁵ Žalovaná se nemůže dovolávat judikatury, podle níž, pokud existuje úzký vztah mezi návrhem na náhradu škody a návrhem na zrušení, nepřípustnost návrhu na zrušení má za následek nepřípustnost návrhu na náhradu škody (rozsudek Bossi v. Komise, bod 47 výše, bod 31).

⁷⁶ Cílem této judikatury totiž výslovně je zabránit tomu, aby úředník, který nenapadl rozhodnutí OJ nepříznivě zasahující do jeho právního postavení ve stanovené lhůtě, neobcházel tuto prekluzi tím, že předloží žalobu na náhradu škody založenou na domnělé protiprávnosti tohoto rozhodnutí (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. prosince 1966, Schreckenberga v. Komise, 59/65, Recueil, s. 785, s. 797, ze dne 12. prosince 1967, Collignon v. Komise, 4/67, Recueil, s. 469, 480, a ze dne 7. října 1987, Schina v. Komise, 401/85, Recueil, s. 3911, body 10 a 13).

⁷⁷ Není tomu však tak, pokud nepřípustnost návrhových žádání směřujících ke zrušení nevychází z jejich opožděného charakteru, ale vychází z povahy napadeného aktu, který, v případě že neumožňuje dotčenému se domáhat jeho zrušení, může nicméně způsobit nenapravitelnou škodu.

⁷⁸ Procesní subjekty, které z důvodů podmínek přípustnosti uvedených v čl. 230 čtvrtém pododstavci ES totiž nemohou přímo napadnout určité akty nebo opatření

Společenství, mají však možnost zpochybnit jednání, které nemá rozhodovací charakter, a proto nemůže být předmětem žaloby na neplatnost, tím, že podají žalobu na určení mimosmluvní odpovědnosti stanovenou v článku 235 ES a čl. 288 druhém pododstavci ES, pokud takové jednání může zakládat odpovědnost Společenství (rozsudek Soudu ze dne 15. ledna 2003, Philip Morris International a další v. Komise, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 a T-272/01, Recueil, s. II-1, bod 123). Procesní subjekty mají možnost v rámci takové žaloby na náhradu škody se dovolávat protiprávností spáchaných proti nim při vypracovávání a přijímání správní zprávy, i když se nejedná o rozhodnutí, které se přímo dotýká práv osob, které jsou v něm zmíněné (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 2001, Ismeri Europa v. Účetní dvůr, C-315/99 P, Recueil, s. I-5281, body 29 a 30).

⁷⁹ Žaloba na náhradu škody je mimoto samostatným procesním prostředkem, majícím svou vlastní funkci v rámci systému procesních prostředků, který je závislý na podmínkách výkonu, které jsou přizpůsobeny jeho zvláštnímu účelu (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 23. března 2004, Veřejný ochránce práv v. Lamberts, C-234/02 P, Recueil, s. I-2803, bod 106 a výše uvedená judikatura).

⁸⁰ Žaloba na náhradu škody podaná M. C. Grauem, která směřuje k náhradě nemajetkové újmy a újmy na služebním postupu, které vyplývají z nesrovnalostí, kterých se dopustil OLAF při vyšetřování týkajícím se IRELA a následném vypracování zprávy, musí tak být posuzována, pokud jde o přípustnost, nezávisle na žalobě na neplatnost.

⁸¹ Z výše uvedeného vyplývá, že návrhová žádání žalobce směřující k získání náhrady škody, která mu byla způsobena jednáním OLAF, musí být prohlášena za přípustná.

K věci samé

Argumenty účastníků řízení

- ⁸² Žalobce uplatňuje, že pochybení, kterých se OLAF dopustil při vyšetřování týkajícím se IRELA a při přijímání zprávy ze dne 17. října 2002 představují nesprávný služební postup, kterým mu byla způsobena závažná nemajetková újma a újma na služebním postupu.
- ⁸³ Ve své žalobě uvádí šest žalobních důvodů týkajících se dovolávaných pochybení.
- ⁸⁴ Zaprvé, rozhodnutí OLAF o vyloučení pana P. z vyšetřování nesplňuje povinnost uvést odůvodnění vyžadovanou článkem 253 ES a článkem 25 služebního řádu, jelikož M. C. Grau s ním byl seznámen až na základě oznámení vedoucího Oddělení soudců a státních zástupců, právního poradenství a soudního přezkumu ze dne 17. května 2002, jež neuvádělo přesné odůvodnění tohoto rozhodnutí.
- ⁸⁵ Zadruhé, OLAF porušil práva obhajoby, jakož i zásadu ochrany legitimního očekávání a zásadu řádné správy. Zpráva o externím auditu ze dne 14. prosince 2000 týkající se IRELA nebyla M. C. Grauovi sdělena v dostatečném časovém předstihu před slyšením OLAF konaným dne 22. února 2001. Při tomto slyšení mu vyšetřovatelé sdělili, že je vyslýchán jako svědek, a nikoliv za účelem prokázání své odpovědnosti. Rovněž neměl k dispozici, při slyšení a poté pro odpověď na

písemné otázky, které mu byly položeny, nezbytné informace pro svou obranu, zejména důkazy, které proti němu OLAF shromáždil. Byla také porušena práva obhajoby a článek 4 rozhodnutí 1999/396 tím, že zpráva OLAF a její přílohy mu nebyly předloženy před přijetím zmíněné zprávy.

⁸⁶ Zatřetí žalobce tvrdí, že zpráva OLAF byla vypracována v rozporu s ustanoveními čl. 6 odst. 1 až 3 a čl. 9 odst. 1 a 2 nařízení č. 1073/99, jakož i se zásadou objektivit vyšetřování OLAF, jelikož jediný vyšetřovatel, který zůstal pověřen vyšetřováním až do jeho konce, se neúčastnil tohoto vypracování. Návrh zprávy vypracovaný tímto vyšetřovatelem před jeho odchodem z OLAF na začátku září 2002 byl podstatně odlišný od závěrečné zprávy, která jím ostatně není podepsána. Žalobce uplatňuje, že zprávy o vyšetřování OLAF musí být vypracovány vyšetřovateli a že ředitel OLAF není podle nařízení č. 1073/99 oprávněn sám přijmout nebo změnit zprávu o vyšetřování.

⁸⁷ Začtvrté, žalobce tvrdí, že vyšetřování nebylo vedeno, jak stanoví nařízení č. 1073/99, v souladu se základními zásadami práva Společenství a služebním řádem, zvláště jeho článkem 14. Jelikož totiž M. C. Grau poskytl OLAF závažné indicie týkající se střetu zájmů u vyšetřovatele OLAF, OLAF se měl ujistit, že akty přijaté tímto vyšetřovatelem a hlavní směry, které dal vyšetřování, byly provedeny objektivně a nebyly výsledkem střetu zájmů, na který M. C. Grau upozornil. Relevance výtek takto předložených M. C. Grauem je potvrzena rozporuplným odůvodněním rozhodnutí ze dne 28. května 2003, kterým byla zamítnuta stížnost směřující proti sporné zprávě, protože toto rozhodnutí uznává, že vyloučení pana P. je nezbytné k zajištění objektivit vyšetřování, když má současně za to, že jeho účast na vyšetřování neměla nepříznivé důsledky.

⁸⁸ Zapáté, OLAF se dopustil zjevně nesprávných posouzení skutečné úlohy pana P. jednak, co se týče kontroly IRELA provedené Komisí, z důvodu odpovědnosti

přenesené z vyšetřovatele na GŘ pro finanční kontrolu, a jednak tím, že popřel, že střet zájmů u pana P. měl dopady na vyšetřování, zatímco tento hrál rozhodující a podstatnou úlohu v udání směru vyšetřování a jeho vedení, což potvrzuje konečné znění zprávy.

89 Zašesté, žalobce tvrdí, že byly porušeny zásady ekvity a nestrannosti. Zatímco OLAF připustil, že nezávislost a objektivita pana P. nemohou být zajištěny, a z toho důvodu odvolal dotčeného z vyšetřování, nevyvodil z toho důsledky, když ponechal v platnosti úkony provedené panem P. Odpovědnost úředníků GŘ pro finanční kontrolu nebyla tak ve zprávě OLAF zmíněná a hlavní odpovědnost za zjištěné nesrovnalosti byla naopak přisouzena úředníkům Komise, kteří se podíleli na správě IRELA, zvláště žalobci.

90 Na podporu svého návrhu na náhradu škody M. C. Grau uplatňuje, že se tak OLAF dopustil dvou závažných chyb: první tím, že svěřil své vyšetřování týkající se IRELA úředníkovi, jehož nestrannost nemohla být formálně zaručena, což bylo potvrzeno rozhodnutím ze dne 17. května 2002, a druhé tím, že přijal závěry, které nebyly založeny na dostatečně přesvědčivých skutečnostech, což vyplývá z doplňujícího vyšetřování OOJ.

91 Žalobce tvrdí, že mu chyby, kterých se tak OLAF dopustil, způsobily dvojitý újmu. Jednak OLAF zasáhl do jeho duševního klidu, cti a profesní pověsti tím, že ponechal, pokud jde o něho, neodůvodněné podezření, a tím, že mu hrozilo zahájení disciplinárního a trestního řízení až do odložení věci příslušnými soudními a správními orgány, čímž mu způsobil nemajetkovou újmu. Manel Camós Grau se z tohoto důvodu dovolává délky řízení, závažnosti závěrů OLAF ve vztahu k němu a jejich zveřejnění v tisku. Kromě toho byla žalobci způsobena újma na služebním postupu vzhledem k tomu, že jeho žádost o místo ředitele nebyla přijata, i když prozatímne toto místo zastával, a tedy splňoval podmínky vyžadované pro své jmenování.

- 92 Komise tvrdí, že podmínky založení mimosmluvní odpovědnosti Společenství nejsou splněny, jelikož jí nemůže být vytýkáno žádné protiprávní jednání vzhledem k tomu, že vyšetřování OLAF proběhlo a zpráva byla vypracovaná za vyžadovaných podmínek týkajících se objektivitu a nestrannosti.
- 93 Zaprvé, žalovaná uplatňuje, že rozhodnutí ze dne 17. května 2002 splňuje povinnost uvést odůvodnění a že se žalobce nesprávně dovolává článku 25 služebního řádu vzhledem k tomu, že použitelným ustanovením je článek 14 nařízení č. 1073/99.
- 94 Zadruhé tvrdí, že nebyla porušena práva obhajoby. Manel Camós Grau měl dostatečně dlouhou lhůtu před slyšením k tomu, aby přezkoumal zprávu o externím auditu týkající se IRELA a veškeré informace užitečné ke své obraně v průběhu vyšetřování. Vyšetřovatelé neuvedli dotčeného v omyl ohledně vyšetřování a mnohé otázky, které mu byly položeny, mu umožnily, aby si byl plně vědom skutečností, které by mu mohly být vytýkány. Nařízení č. 1073/99 ani článek 4 rozhodnutí 1999/396 mimoto nestanoví sdělení návrhu zprávy OLAF dotčené osobě, ale pouze že této osobě je dána možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se jí týkají, což se v projednávaném případě stalo.
- 95 Zatřetí, Komise líčí, že v souladu s vnitřní organizací OLAF, vypracování zprávy o vyšetřování, které je podle článku 9 nařízení č. 1073/99 provedené pod vedením ředitele, je svěřeno výkonné radě [executive board] a neexistuje žádná obecná zásada stálého složení skupiny úředníků a zaměstnanců provádějících vyšetřování.
- 96 Začtvrté, Komise uplatňuje, pokud jde o zachování pravidel postupu a objektivitu vyšetřování, že OLAF pečlivě přezkoumal možnost střetu zájmů u pana P. a vzhledem k tomu, že jej připustil, odvolal vyšetřovatele ve fázi, kdy zpráva ještě nebyla dokončená.

- 97 Zapáté, OLAF nesprávně neposoudil úlohu pana P., pokud jde o jeho dřívější odpovědnost nebo dotčené vyšetřování. Žalovaná tvrdí, že pan P. se účastnil vyšetřování pouze jako přidružený vyšetřovatel, nijak neurčil strategii ani směr vyšetřování, ani neovlivnil zprávu. Tato zpráva byla připravena jiným vyšetřovatelem a vypracovaná výkonným orgánem OLAF, přičemž tento orgán věděl o okolnostech odvolání pana P.
- 98 Zašesté, Komise tvrdí, že vyšetřování bylo vedeno v souladu se zásadami nestrannosti a ekvity, protože o odvolání pana P. bylo rozhodnuto právě za účelem zajištění nestrannosti a objektivit vyšetřování. Uplatňuje, že napadená zpráva jasně ukázala případnou odpovědnost jiných úředníků, zejména GŘ pro finanční kontrolu a dokumenty předložené žalobcem v tomto ohledu byly založeny do spisu.
- 99 Pokud jde škodu, jejíž náhrady se M. C. Grau domáhá, Komise tvrdí, že žalobce nepředložil žádný konkrétní důkaz, který by prokazoval skutečnou existenci dovolávané nemajetkové újmy, ani indicii týkající se dovolávané újmy na služebním postupu.

Závěry Soudu

— K založení mimosmluvní odpovědnosti Společenství

- 100 Podle ustálené judikatury je v oblasti mimosmluvní odpovědnosti Společenství, pokud jde o škody způsobené jednotlivcům porušením práva Společenství přiřítatelným orgánu nebo instituci Společenství, přiznáno právo na náhradu škody v případě, že jsou splněny tři podmínky, a sice porušená právní norma přiznává práva jednotlivcům, porušení je dostatečně závažné a existuje přímá příčinná

souvislost mezi porušením povinnosti původcem úkonu a škodou způsobenou poškozeným (rozsudky Soudního dvora ze dne 5. března 1996, *Brasserie du pêcheur* a *Factortame*, C-46/93 a C-48/93, Recueil, s. I-1029, bod 51, ze dne 4. července 2000, *Bergaderm a Goupil v. Komise*, C-352/98 P, Recueil, s. I-5291, body 41 a 42, a ze dne 10. prosince 2002, *Komise v. Camar a Tico*, C-312/00 P, Recueil, s. I-11355, bod 53).

— K právním normám, jejichž porušení je dovoláváno

¹⁰¹ Za účelem stanovení mimosmluvní odpovědnosti Společenství je v projednávaném případě namístě nejdříve zjistit, zda právní normy, jejichž porušení je dovoláváno, přiznávají práva jednotlivcům. Žalobce se dovolává zásad nestrannosti, ekvity a objektivit, ochrany legitimního očekávání a řádné správy. Tvrdí také, že byla porušena práva obhajoby a pravidla týkající se formálních náležitostí vypracování zprávy OLAF, jakož i povinnost uvést odůvodnění.

¹⁰² V tomto ohledu stačí konstatovat, že přinejmenším pravidlo nestrannosti, které orgány musí dodržovat při provádění úloh souvisejících s vyšetřováním, takové povahy jako jsou úlohy svěřené OLAF, má za cíl, kromě obecného zájmu, ochranu dotčených osob a přiznává jim subjektivní právo na respektování odpovídajících záruk (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 21. listopadu 1991, *Technische Universität München*, C-269/90, Recueil, s. I-5469, bod 14).

¹⁰³ V důsledku toho je namístě konstatovat, že se žalobce dovolává normy přiznávající práva jednotlivcům.

— K jednání OLAF při vedení vyšetřování a vypracování zprávy týkající se IRELA

104 Aby bylo možno rozhodnout o mimosmluvní odpovědnosti Společenství, je třeba dále určit, zda jednání OLAF při vedení vyšetřování a vypracování zprávy týkající se IRELA obsahovalo dostatečně závažné porušení dovolávaného pravidla nestrannosti, tj. podle judikatury, zda se v tomto ohledu jeví, že se jedná o zjevné a závažné překročení mezí jeho posuzovací pravomoci (viz v tomto smyslu rozsudek Veřejný ochránce práv v. Lamberts, bod 79 výše, body 49, 60, 62 a 63).

105 Podle ustanovení, která upravují OLAF, musí OLAF vést vyšetřování spadající do své pravomoci v souladu se Smlouvou a obecnými zásadami práva Společenství, zejména s požadavkem nestrannosti, jakož i v souladu se služebním řádem, jehož článek 14 má zvláště za cíl zabránit případným situacím střetu zájmů u úředníků.

106 Za účelem zhodnocení jednání OLAF je namístě vzít v úvahu zaprvé, existenci střetu zájmů u pana P. s ohledem na odpovědnost, kterou měl, pokud jde o IRELA v rámci svých dřívějších funkcí u GŘ pro finanční kontrolu, zadruhé, skutečnou úlohu, kterou tento vyšetřovatel sehrál při vedení vyšetřování týkajícího se IRELA, a zatřetí, případný dopad takové úlohy na vypracování zprávy ze dne 17. října 2002.

107 Zaprvé, pokud jde o existenci střetu zájmů u pana P., dopis ze dne 17. května 2002 zaslaný vedoucím Oddělení soudců a státních zástupců, právního poradenství, a soudního přezkumu M. C. Grauovi uvádí, že OLAF se s ohledem na právní stanovisko, které toto oddělení podalo řediteli OLAF, podle něhož „postavení

pana P. jakožto přidruženého vyšetřovatele v referenčním spisu [IRELA] může být považováno za střet zájmů“, a v souladu s návrhem podaným tímto oddělením řediteli rozhodl odvolat dotčeného z vyšetřování. Ze žalobní odpovědi Komise mimoto vyplývá, že pan P. byl vyloučen po zohlednění této možnosti střetu zájmu a za účelem zajištění nestrannosti a objektivit vyšetřování.

108 Z tohoto důvodu ohledně existence střetu zájmů u pana P. neexistují v projednávaném případě žádné pochybnosti. Ze spisu totiž vyplývá, že téměř všechny prostředky IRELA pocházely z rozpočtu Společenství, že GŘ pro Latinskou Ameriku, u něhož pracoval v rozhodné době M. C. Grau, zajišťovalo technický a finanční dohled nad IRELA a že GŘ pro finanční kontrolu, jehož úkolem je schválit všechny výdajové závazky a platby provedené z finančních prostředků Společenství, schválilo všechny projekty přidělené IRELA.

109 Pan P., vzděláním účetní, přitom pracoval v rozhodné době z hlediska skutečností, které byly předmětem vyšetřování, u GŘ pro finanční kontrolu v oddělení pro kontrolu výdajů IRELA jakožto pracovník odpovědný za horizontální a metodologické věci v odboru potravinové a humanitární pomoci. Zastával konkrétně od 1. března 1998 do 30. listopadu 1998 funkci vedoucího tohoto oddělení, což ho opravňovalo podepisovat dokumenty týkající se IRELA. IDOC tak ve své zprávě uvádí přípis ze dne 3. ledna 1997, podepsaný panem P. a zasláný ředitelství pro Latinskou Ameriku, kterým GŘ pro finanční kontrolu schválilo projekt týkající se IRELA.

110 Existence střetu zájmů u pana P. je v důsledku toho prokázána.

111 Zadruhé, pokud jde o skutečnou úlohu, kterou sehrál pan P. při vedení vyšetřování týkajícího se IRELA, je třeba poznamenat, že podle rozhodnutí o zahájení vnitřního

vyšetřování ze dne 30. ledna 2001 byli čtyři zaměstnanci OLAF, mezi nimi i pan P., oprávněni vést vyšetřování. Dva z nich opustili OLAF dne 30. září 2001, a tudíž ukončili svou účast na vyšetřování. Poté, co byl pan P. vyloučen rozhodnutím ze dne 17. května 2002, jediný vyšetřovatel, který zůstal pověřený vyšetřováním a podle OLAF převzal vedení vyšetřování a vypracoval s panem P. předběžnou zprávu ze dne 20. prosince 2002, vypracoval návrh závěrečné zprávy. Vzhledem k tomu, že tento vyšetřovatel opustil OLAF dne 30. září 2002, zprávu nepodepsal.

112 Ze spisu vyplývá, že vyloučený vyšetřovatel se účastnil všech slyšení vedených jménem OLAF, která se konala v období mezi únorem 2001 a dubnem 2002, s výjimkou slyšení bývalého ředitele ředitelství pro Latinskou Ameriku, přímého nadřízeného M. C. Graua. Tento vyšetřovatel byl kromě toho jedním z dvou autorů zprávy o návštěvě provedené v sídle IRELA v Madridu, jakož i zmíněné předběžné zprávy ze dne 20. prosince 2000. Také se zdá, že všechny vyšetřovací úkony byly provedeny před vyloučením pana P. dvěma nebo třemi osobami, přičemž vyloučený vyšetřovatel byl až na jednu výjimku vždy přítomen.

113 Je nutno konstatovat, že pan P. se účastnil na vedení vyšetřování v plném rozsahu. Argument Komise, podle něhož tento vyšetřovatel nebyl pověřený vedením vyšetřování, ale jeho úloha byla doplňková a podřízená, nemůže zmírnit výše uvedená zjištění o nepřetržité přítomnosti a podstatném zapojení pana P. do vyšetřování týkajícího se IRELA.

114 Zatřetí, pokud jde o dopad účasti na vyšetřování pana P. na vypracování zprávy ze dne 17. října 2002, žalovaná uplatňuje, že OLAF zohlednil možnost střetu zájmů u vyšetřovatele při vypracovávání závěrečné zprávy a tato zpráva byla vypracovaná s veškerou znalostí věci v tomto ohledu.

- 115 Je tedy třeba přezkoumat dokumenty, které postupně sloužily jako podklad pro vypracování zprávy a zvláště zjistit, jak vyzývá ve své argumentaci žalobce, zaprvé, zda z nich vyplývá, že případná odpovědnost GŘ pro finanční kontrolu bez ohledu na jeho úlohy byla nenáležitě ovejita nebo minimalizována, zadruhé zda, vzhledem k tomu, že OLAF připustil tím, že vyloučil pana P. z vyšetřování, že existuje nebezpečí střetu zájmů, toto zohlednil ve zprávě ze dne 17. října 2002, a zatřetí, globálněji, zda výtky žalobce týkající se nedostatku nestrannosti vyšetřování a následné zprávy jsou tímto přezkumem potvrzeny.
- 116 Musejí být zohledněny tři dokumenty, tj. předběžná zpráva ze dne 20. prosince 2000 vypracovaná panem P. a vyšetřovatelem, který zůstal pověřený vyšetřováním až do jeho ukončení, návrh vypracovaný posledně uvedeným vyšetřovatelem na konci srpna 2002 a závěrečná zpráva ze dne 17. října 2002.
- 117 Z předběžné zprávy ze dne 20. prosince 2000 nejprve vyplývá, že tato zpráva zdůrazňuje účast – kvalifikovanou jako významné a sporné zasahování – úředníků Komise na správě IRELA, přičemž uvádí, že tito úředníci stáli při vzniku finanční rezervy a spolu s členy Parlamentu odsouhlasili tuto protiprávní praxi udržování těchto finančních prostředků. Pokud jde o případnou úlohu, kterou hrálo GŘ pro finanční kontrolu, co se týče správy IRELA, toto ředitelství je zmíněno pouze ohledně zprávy o auditu týkajícího se IRELA, provedeném ředitelstvím, a kritiky, kterou toto ředitelství vneslo, pokud jde o finanční správu IRELA, a která je formulovaná tak, aby mohla vést k odvolání úředníků Komise ze správy IRELA. Dokument mimoto uvádí jako prokázané, že úředníci Komise věděli o protiprávním jednání.
- 118 Dále, pokud jde o návrh zprávy vypracovaný na konci srpna 2002, zdá se, že určité pasáže týkající se úlohy GŘ pro finanční kontrolu a úlohy Komise jako celku, byly v konečném znění zprávy zmírněny či vypuštěny. Návrh zprávy zejména uvádí, že Komise věděla o praxi, která umožnila IRELA protiprávní obdržení zisků v rozsahu, v němž orgán (finanční kontroly) připustil podpurné dokumenty. Návrh má za to, že

GŘ pro finanční kontrolu ve své zprávě z roku 1997 částečně zanalyzovalo situaci. Označuje za nepochopitelnou skutečnost, že auditoři tohoto ředitelství důkladněji nezkoumali otázky, které automaticky vyvstaly, jakmile byly nesrovnalosti odhaleny. Pokud jde o odpovědnost Komise, uvádí, že „věc IRELA překročila odpovědnost jednoho konkrétního GŘ a GŘ pro finanční kontrolu nejednalo důsledně, když mělo všechny skutečnosti k důkladnějšímu přezkoumání finančních problémů IRELA“. Závěrem má návrh za to, že úloha, kterou Komise sehrála ve věci IRELA, nebyla omezena na činnost tří osob, ale je „výsledkem činnosti orgánu“ vzhledem k tomu, že systémy kontroly nefungovaly účinným způsobem a GŘ pro finanční kontrolu vykonávalo „slabou kontrolu“ a služby Komise nepracovaly koordinovaně.

119 Konečně, ze závěrečné zprávy ze dne 17. října 2002 vyplývá, že se tato zpráva omezuje na uvedení *ad limina*, pokud jde o úlohu a případnou odpovědnost GŘ pro finanční kontrolu, a že bylo rozhodnuto neanalyzovat tyto okolnosti, aby nedošlo k prodloužení vyšetřování. I když dodává, že případná odpovědnost úředníků tohoto ředitelství musí být objasněna, v dalších částech zprávy již není tato otázka zmíněna, přičemž je poznamenáno, že pouze jeden úředník dotčeného ředitelství byl vyslechnut v rámci vyšetřování.

120 Na závěr přezkumu skutečností zpráva uvádí, že vyšetřování prokázalo, že pouze úředníci Komise, kteří se podíleli na správě IRELA, věděli podrobnosti o příslušných operacích, které jim umožnili protiprávně realizovat ziskovou marži, přičemž zdůrazňuje „aktivní úlohu“ a „hlavní odpovědnost“ dotčených při zavádění systému a jeho fungování.

121 V souvislosti s přezkumem úlohy Komise zpráva zdůrazňuje úlohu a odpovědnost ředitelství pro Latinskou Ameriku, když zejména tvrdí, že úředníci tohoto ředitelství, kteří byli členy útvarů IRELA, využili svého postavení, „aby umožnili použití

dokumentů, které umožnily vyplacení zisků“. Pokud jde o GŘ pro finanční kontrolu zpráva zmiňuje pouze audit provedený v roce 1997 a jeho neúplný charakter.

122 Konečné závěry zprávy opakují, že systém financování IRELA, který vedl ke zjištěným nesrovnalostem, byl zaveden útvarem, jehož nejaktivnější členové byli zaměstnanci Komise a že ředitelství pro Latinskou Ameriku znalo podrobnosti o příslušných operacích. Zdá se, že se obešlo GŘ pro finanční kontrolu, přestože je *in fine* zmíněna jeho „pasivita“ a „nedostatek řádné kontroly“.

123 Pokud jde o osobní odpovědnost osob, zpráva uvádí jmenovitě mezi zaměstnanci Komise pouze úředníky ředitelství pro Latinskou Ameriku, kteří se podíleli na správě IRELA, a doporučuje zahájení disciplinárních řízení proti nim, přičemž tato doporučení, která jsou opakovaná v části „Doporučovaná následná opatření“, by měla být rozšířena „popřípadě na jiné úředníky, zejména úředníky GŘ pro finanční kontrolu.

124 Srovnávací přezkum jednotlivých po sobě následujících znění zprávy OLAF ukazuje, že konečné znění zjevně obešlo a minimalizovalo úlohu GŘ pro finanční kontrolu a současně přisoudilo veškerou odpovědnost za nesrovnalosti přičítané Komisi pouze úředníkům, kteří se podíleli na správě IRELA, čímž tak bylo zvoleno potvrzení postoje přijatého v předběžné zprávě, jejímž jedním z autorů byl pan P., a došlo k odchýlení se od podrobnější formulace uvedené v návrhu zprávy vypracovaném bez přítomnosti pana P. na konci srpna 2002, který pohlížel na GŘ pro finanční kontrolu propracovanějším způsobem, když poukázal na jeho nečinnost ve věci IRELA a odmítl přisoudit odpovědnost v rámci Komise pouze zmíněným úředníkům, aby měl v konečném výsledku za to, že zmíněná odpovědnost má svůj původ navíc v nefunkčnosti orgánu, která se týká také GŘ pro finanční kontrolu.

125 Z výše uvedeného vyplývá, že zaprvé, existence střetu zájmů u pana P. byla prokázána. Zadruhé, pan P. se účastnil téměř všech vyšetřovacích úkonů, z nichž žádný nebyl zpochybněn poté, co byl pan P. vyloučen z vyšetřování. Navíc jednal v rámci skupiny, jejíž počet členů se časem snižoval a byl jedním ze dvou autorů předběžné zprávy. Zatřetí, pan P. hrál skutečně hlavní úlohu v průběhu vyšetřování.

126 Ze spisu mimoto vyplývá, že vliv pana P. při vedení vyšetřování byl na újmu požadavku nestrannosti. Dvě služby, tj. ředitelství pro Latinskou Ameriku a GŘ pro finanční kontrolu byla totiž z titulu jejich příslušných úloh, pověřená dohledem a kontrolou činnosti IRELA, zvláště z finančního hlediska. V rámci vnitřního vyšetřování zahájeného OLAF byl přezkum úlohy, kterou hrálo GŘ pro finanční kontrolu, o to více odůvodněný, jelikož IRELA byla zcela závislá na finanční podpoře Společenství a GŘ pro finanční kontrolu, které schvaluje všechny závazky týkající se finančních prostředků Společenství, několikrát vyslovalo připomínky ohledně IRELA.

127 Přitom je nesporné, že byl přijat postoj neprovádět vyšetřování týkající se GŘ pro finanční kontrolu vzhledem k tomu, že vyšetřování se výslovně týkalo, pokud jde o případnou odpovědnost Komise, úlohy, kterou hrálo ředitelství pro Latinskou Ameriku. V tomto ohledu se zdá, že vyšetřování, která byla provedena v období od února 2001 do dubna 2002, v jejichž průběhu byl vyslechnut pouze jeden zaměstnanec GŘ pro finanční kontrolu, zatímco bylo vyslechnuto pět zaměstnanců ředitelství pro Latinskou Ameriku, pokračovala ve směru, který byl vyšetřování dán předběžnou zprávou. Tato zpráva, jejímž jedním ze dvou autorů byl pan P., tak neměla v úmyslu obvinít GŘ pro finanční kontrolu, ale naopak obsahovala kategorická tvrzení o účasti úředníků ředitelství pro Latinskou Ameriku na zjištěných nesrovnalostech. Závěr, podle něhož směr, který byl dán vyšetřování vlivem pana P., byl rozhodující, je potvrzen stanoviskem ze dne 2. května 2002, které žalovaná cituje ve svých odpovědích na otázky Soudu týkající se sporné zprávy

zmíněné v bodě 30 výše, ve které vedoucí Oddělení soudců a státních zástupců, právního poradenství a soudního přezkumu OLAF dospěl k závěru o vyloučení vyšetřovatele a doporučil nezohlednit v závěrečné zprávě „podněty pana P“.

128 Částečný, a z toho důvodu zkreslující přístup k úloze, kterou hrála Komise, který je metodologicky nepochopitelný z důvodu zásadního charakteru funkce finanční kontroly, musel opomenutím nutně vést k chybnému určení přesných odpovědností dotčených služeb orgánu a v důsledku toho jejich členů.

129 Závěrečná zpráva tím, že přisoudila celou odpovědnost za podvodná jednání přiřitatelná Komisi pouze úředníkům GŘ pro Latinskou Ameriku, kteří se podíleli na správě IRELA, aniž by převzala skutečnosti týkající se úlohy, kterou hrálo GŘ pro finanční kontrolu, které byly uvedeny v návrhu zprávy vypracovaném na konci srpna 2002, který obsahoval několik kritických posouzení týkajících se tohoto ředitelství, potvrzuje nerovnováhu vyplývající z tohoto částečného zkreslujícího přezkumu odpovědnosti orgánu.

130 Odůvodnění uvedené ve zprávě ze dne 17. října 2002 ohledně nedostatku přezkumu úlohy, kterou hrálo GŘ pro finanční kontrolu, podle něhož „aby nedošlo k prodloužení vyšetřování, bylo rozhodnuto neanalyzovat okolnosti týkající se odpovědnosti GŘ pro finanční kontrolu“, nemůže být přijato. Snaha OLAF vést své vyšetřování rychle, byť legitimní, pokud jsou skutkové okolnosti staršího data a může dojít k jejich promlčení, nemůže nicméně platně odůvodnit částečný a selektivní přezkum případné odpovědnosti jednotlivých služeb orgánu nebo kontrolovaného útvaru, když je jako v projednávaném případě zjevné, že zmíněné služby z různých důvodů hrály úlohu za okolností věci, která je předmětem vyšetřování.

131 Z výše uvedeného vyplývá, že obsah a závěry zprávy OLAF porušují požadavek nestrannosti. Toto porušení OLAF právní normy, o níž se jedná, představuje porušení o to závažnější, že OLAF byl zřízen za účelem vedení vyšetřování týkajících se veškeré nedovolené činnosti poškozující zájmy Společenství, která mohou vést k správnímu nebo trestnímu řízení a byl založen jako nezávislá služba Komise za účelem poskytnutí mu funkční nezávislosti, o níž se mělo za to, že je nezbytná pro splnění jeho poslání. Mimoto s ohledem na skutečnost, že se vědělo o střetu zájmů u pana P., kterou OLAF ostatně připustil tím, že vyloučil vyšetřovatele, potvrzení vychýleného směru, který byl dán vyšetřování vlivem pana P., v závěrečné zprávě, přisuzuje porušení požadavku nestrannosti zjevný charakter.

132 Tento závěr je mimoto potvrzen zprávou IDOC ze dne 2. července 2003. Je třeba připomenout, že IDOC byl pověřen určit slučitelnost 1) účasti úředníků Komise na správě IRELA; 2) návrhu nebo tolerance ozdravného finančního plánu a uvedení případné osobní odpovědnosti úředníků, která z něho vyplývala, a 3) případné odpovědnosti úředníků Komise, kteří se podíleli na správě IRELA, jakož i dvou služeb pověřených kontrolu finančních prostředků Společenství IRELA, s tehdy platnou právní úpravou Společenství.

133 Zpráva IDOC, která přezkoumává úlohu, kterou hrálo GŘ pro finanční kontrolu, tak uvádí, že toto ředitelství není vůbec zmíněno v závěrečné zprávě OLAF s výjimkou doporučení obsaženého v části „Doporučovaná následná opatření“.

134 IDOC přitom poznamenává, pokud jde o rozhodnutí vytvořit finanční rezervu, která vedla k nesrovnalostem, jednak, že tato rezerva byla vytvořena před příchodem tří úředníků obviněných ve zprávě OLAF, byla doporučena ředitelstvím pro Latinskou Ameriku a GŘ pro finanční kontrolu v roce 1986, rozhodnuto o ní bylo v roce 1988 a byla přijata, a tedy podporovaná Komisí. IDOC kromě toho uvádí, že otázku

protiprávnosti této praxe vzneslo až později, v roce 1997, ředitelství pro Latinskou Ameriku, které položilo dotaz právní službě Komise a GŘ pro finanční kontrolu, které vyslovilo pochybnosti ohledně legality systému, v rozporu se stanoviskem podaným v roce 1986.

135 Zpráva IDOC mimoto uvádí, že M. C. Grau vyličil OLAF, že každý rok schvaluje GŘ pro finanční kontrolu audit IRELA prováděný účetní firmou a že v auditu z roku 1995 bylo výslovně upřesněno, že IRELA měl zisk ve výši 1,194 milionů eur. IDOC přitom poznamenává, že dokument uvedený Manelem Camósem Grauem na podporu jeho tvrzení nebyl založen do spisu přiloženého k závěrečné zprávě OLAF, ale nachází se ve spisu, který má OLAF.

136 Zpráva IDOC dodává, že GŘ pro finanční kontrolu poté, co provedlo v roce 1997 kontrolu, nepřistoupilo k důkladnějšímu přezkumu a že i když bylo dotázáno bývalým vedoucím finančního oddělení ředitelství pro Latinskou Ameriku na možnost, že [IRELA] nadměrně účtuje Komisi odměny a výdaje nad přijatý pracovní plán a dotaci, nakonec schválilo závazky. Autory zprávy IDOC překvapuje, že když GŘ pro finanční kontrolu schvalovalo každý projekt přidělený IRELA, čekalo až do roku 1997 s vyslovením svých kritických připomínek. Také je překvapuje znění přípisu podepsaného panem P., zmíněného v bodě 112 výše, který ředitelství pro Latinskou Ameriku dává na vědomí, že GŘ pro finanční kontrolu schválilo návrh, ale nicméně požadovalo v každém případě vhodná vysvětlení.

137 Posouzení IDOC, pokud jde o odpovědnost tří úředníků Komise, kteří se podíleli na správě IRELA, jsou kromě toho mnohem podrobnější. Poznamenává, že otázka zachování pravidel této účasti byla vznesena až pozdě, v roce 1994 a pokračování v této účasti bylo výslovně povoleno podle stanoviska generálního sekretariátu, právní služby a GŘ pro finanční kontrolu, dne 17. října 1995. IDOC má za to, že v rozporu se závěry zprávy OLAF, není prokázáno, že tři úředníci, kteří byli touto

zprávou prohlášení za odpovědné, věděli o nesrovnalostech spočívajících zejména v odůvodnění přehnaných nákladů nepřesnými výdaji, a uvádí, že otázka protiprávnosti vytvoření finanční rezervy byla vznesena až v roce 1997 „relativně neurčitými slovy“.

138 Závěry zprávy IDOC, které odhalují přinejmenším implicitně určité nedostatky ve vyšetřování vedeném OLAF, se zdají být v každém případě mnohem méně kategorické než závěry zprávy OLAF. IDOC uvádí, že není možné dospět k závěru o existenci aktů, které by měly disciplinární důsledky. Vylučuje určení osobní odpovědnosti osob, když má za to, že věc navíc ukazuje na nedostatek koordinace mezi službami Komise dotčenými kontrolou finančních prostředků Společenství poskytnutých IRELA.

139 Žádný z argumentů předložených žalovanou neumožňuje zpochybnit tento závěr. Komise totiž uplatňuje, že vyšetřování bylo zaměřeno zejména na účast úředníků Společenství na fungování útvarů IRELA, zatímco úloha, kterou hrálo GŘ pro finanční kontrolu byla jiné povahy; líčí, že rozšířené vyšetřování by se setkalo s obtížemi s ohledem na starší datum skutkových okolností a nutné lidské a věcné zdroje a že OLAF rozhodl s veškerou nezávislostí o rozsahu svého vyšetřování. Takové argumenty nemohou nicméně odůvodnit, pokud jde o vyšetřovací orgán, přijatý postoj konstatovaný při vedení jeho vyšetřování. Rovněž ani tvrzení, podle něhož nic nemůže prokázat, co se týče vyloučeného vyšetřovatele, že došlo k jakékoli manipulaci se skutkovými okolnostmi, která by mohla bránit odhalení pravdy, nemůže učinit toto zjištění neplatným.

140 Mimoto tvrzení Komise, kterými uplatňuje, že v závěrečné zprávě byly zohledněny okolnosti odvolání pana P. z vyšetřování, jsou vyvrácena samotným obsahem uvedené zprávy vzhledem k tomu, že zmínka o případné odpovědnosti jiných úředníků, zejména úředníků GŘ pro finanční kontrolu, v této zprávě se jeví jako pouhá stylistická doložka. I když je argument, podle něhož OLAF nemohl přijmout závěry, pokud jde o úředníky tohoto ředitelství, aniž by je předtím vyslechl, sice

opodstatněný, neodůvodňuje však postoj přijatý OLAF omezit své vyšetřování týkající se úlohy, kterou hrála Komise ve věci IRELA, pouze na toto ředitelství. Nezdá se totiž pochopitelným ani odůvodněným, že přezkum úlohy, kterou hrálo GŘ pro finanční kontrolu, byl vyloučen z rozsahu vyšetřování vedeného v rámci Komise, přestože souhlas tohoto ředitelství je podmínkou každého závazku týkajícího se finančních prostředků Společenství, přičemž zpráva IDOC ostatně potvrdila vzájemné propojení úloh a odpovědností ve věci IRELA v tomto ohledu.

- 141 V konečném výsledku je protiprávnost chování OLAF při vedení vyšetřování a vypracovávání sporné zprávy, konstatovaná v bodech 126 až 132 výše, prokázána vzhledem k tomu, že OLAF jednal závažně a zjevně v rozporu s požadavkem nestrannosti. Takové porušení přitom představuje pochybení, které může založit odpovědnost Společenství, pokud existuje přímá a určitá souvislost mezi pochybením a dovolávanou škodou.

— K příčinné souvislosti mezi pochybením OLAF a škodou dovolávanou žalobcem

- 142 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že různé druhy škod, újma na služebním postupu a nemajetková újma, kterých se dovolává M. C. Grau a jejichž existenci je třeba přezkoumat, mají svůj původ přímo v osobním zpochybnění jeho jednání, které je uvedeno ve zprávě a projevuje se v závěrech a doporučeních, která se ho osobně týkají. Příčinná souvislost požadovaná judikaturou je tedy prokázána mezi protiprávním jednáním, které je vyjádřeno v obsahu zprávy, a škodou, o níž se má za to, že z toho dotčenému vznikla.

143 Je nicméně třeba v tomto ohledu upřesnit, že skutečnost, že to, že obsah zprávy je, z důvodu osobního obvinění dotčeného, přímou příčinou dovolávané škody, neznamená, že je zmíněná škoda prokázána. Takový závěr bude případně přijat odděleně pro každý druh škody až poté, co bude posouzen skutečný dopad, který mohly mít závěry a doporučení uvedená ve zprávě jednak na profesní situaci žalobce, a jednak na jeho osobní situaci.

144 Pokud jde naopak o jiná pochybení, kterých se dovolává žalobce a jež se týkají zaprvé odůvodnění rozhodnutí OLAF, kterým byl vyloučen pan P. z vyšetřování, zadruhé dodržení práv obhajoby a zásad ochrany legitimního očekávání a řádné správy ve vztahu k jeho vyslechnutí OLAF a sdělení zprávy před jejím přijetím a zatřetí příslušnosti k vypracování a přijetí zpráv OLAF v rámci OLAF, je nutno konstatovat, že v každém případě nemohly způsobit žalobci jinou škodu než škodu, která vyplývá ze samotného obsahu zprávy.

— Ke škodě žalobce

145 Dva druhy škod vyplývají žalobci z důvodu chybného jednání OLAF, a sice majetková újma, která se dotýká průběhu jeho služebního postupu, a nemajetková újma, spojená s proti němu vznesenými obviněními.

146 Zaprvé, pokud jde o újmu, která se týká služebního postupu žalobce, je třeba přezkoumat, zda, jak tvrdí dotčený, jeho žádost o pracovní místo ředitele nebyla přijata, i když prozatímne vykonával toto místo, a bylo tak prokázáno, že splňuje podmínky požadované pro zastávání tohoto pracovního místa.

- 147 Z údajů poskytnutých účastníky řízení v odpovědi na otázky položené Soudem, zmíněné v bodě 33 výše, vyplývá, že M. C. Grau předložil žádost o pracovní místo ředitele ředitelství A pro Estonsko, Lotyšsko, Litvu, Polsko GŘ pro rozšíření, které jakožto služebně nejstarší úředník v nejvyšší platové třídě, prozatímne zastával od prosince 2002 do 1. dubna 2003, kdy byl povolán do jiné funkce. Postup jmenování, který byl zahájen zveřejněním oznámení o volném pracovním místě dne 4. března 2003, proběhl v souladu s běžnou praxí orgánu na základě kritérií vztahujících se k zvláštním schopnostem a způsobilostem vyžadovaným pro dotčené místo. Komise složená ze čtyř ředitelů, z toho tří z GŘ pro rozšíření a jednoho z GŘ pro zemědělství, provedla první část výběrového řízení, přičemž v této fázi bylo vybranych osm osob. Uchazeč, který byl nakonec vybrán, byl jmenován rozhodnutím ze dne 9. července 2003.
- 148 Pokud jde o nepříznivý dopad, který závěry OLAF mohly mít na žádost žalobce o pracovní místo, žalobce uvádí okolnosti, které se vztahují k časové posloupnosti skutečností, které by mohly ukázat, že zpráva OLAF mohla mít dopad na odmítnutí jeho žádosti o pracovní místo.
- 149 I když je nicméně nesporné, že zpráva IDOC byla Komisi předána dne 2. července 2003, a sice téměř na konci řízení zahájeného k obsazení dotčeného pracovního místa, a že rozhodnutí OJ odložit věc bez dalšího řízení bylo přijato až dne 2. září 2003, kdy místo bylo již obsazeno, tyto údaje o časové posloupnosti nemohou sloužit jako závažné indicie o souvislosti mezi zprávou OLAF a rozhodnutím OJ nepřijmout žádost M. C. Graua o pracovní místo, když neexistuje jiná skutečnost, která by umožnila mít za to, že za jiných okolností by OJ, v rámci své rozsáhlé posuzovací pravomoci dal přednost jeho žádosti o pracovní místo před žádostí úspěšného uchazeče.
- 150 V důsledku toho je namístě dospět k závěru, že žalobce neprokázal, že jeho žádost o pracovní místo nebyla přijata z důvodu obvinění vznesených proti němu ve zprávě OLAF.

- 151 Obecněji, je namístě poznamenat, že žádná újma na služebním postupu nemůže být přímo přičtena obsahu zprávy OLAF, jelikož, jak bylo uvedeno v bodech 51 až 53 výše, tato zpráva, která přijímá rozhodnutí o nevyvození disciplinárních důsledků, nemůže sloužit jako základ žádnému opatření, které může mít vliv na služební postup dotčeného.
- 152 Komise v tomto ohledu na jednání výslovně uvedla, že pokud se na základě zprávy OLAF rozhodne nezahájit disciplinární řízení, nemůže mít tato zpráva již žádné účinky. Ve svém dopise ze dne 23. září 2005 uvedeném v bodě 35 výše Komise mimoto upřesnila, že „žádná zpráva OLAF nebyla založena do osobního spisu žalobce“ a že „část H osobního spisu žalobce, vyhrazena disciplinárním otázkám, je stále prázdná, vzhledem k tomu, že dotčený si zvolil možnost nevyužít svého práva, o němž byl uvědomen, požádat o založení informace, podle které na základě doplňujícího správního vyšetřování, se OOI rozhodl odložit tuto věc bez zahájení disciplinárního řízení do jeho osobního spisu“.
- 153 Žalovaná dodala, že její ustálenou praxí je nezakládat do osobního spisu zprávy OLAF, které obviňují úředníky, vzhledem k tomu, že takové zprávy nejsou považované za zprávy uvedené v čl. 26 písm. a) služebního řádu [toto ustanovení zmiňuje zprávy o schopnostech, výkonnosti a chování úředníka]. Komise rovněž uvedla, že „do osobního spisu se zakládají disciplinární dokumenty nebo přípravné dokumenty k případnému disciplinárnímu řízení pouze v případě sankcí nebo udělení napomenutí ve smyslu čl. 3 písm. b) přílohy IX služebního řádu“. Na tomto místě je třeba poznamenat, že žalovaná odkazuje na ustanovení služebního řádu ve znění platném od 1. května 2004, ve kterém byla výše zmíněná ustanovení změněna a čl. 3 písm. b) přílohy IX služebního řádu stanoví: „Na základě vyšetřovací zprávy může orgán oprávněný ke jmenování poté, co dotčeného úředníka seznámil se všemi důkazy ve spisech a vyslechl jeho připomínky: [...] b) rozhodnout, že i v případě, že došlo nebo pravděpodobně došlo k porušení služebních povinností, nebude učiněno žádné disciplinární opatření, a případně udělit úředníkovi napomenutí [...]“.

154 Z těchto údajů vyplývá, že zpráva OLAF se nenachází v osobním spisu M. C. Graua, který neobsahuje žádnou zmínku o věci týkající se IRELA, zvláště neobsahuje zmínku o odložení této věci bez disciplinárních důsledků, o kterém bylo rozhodnuto po předložení doplňující zprávy IDOC. Konečně, na jednání žalovaná uzavřela svou řeč tím, že zdůraznila, že „poté, co byla trestní a disciplinární řízení zahájena na základě zprávy [OLAF] odložena, Komise nemůže v souladu s právem použít tuto zprávu jiným skrytým způsobem nebo v jiné souvislosti proti dotčenému úředníkovi a zásada presumpce neviny si žádá, aby OOJ nemohl použít tuto zprávu v neprospěch [zmíněného úředníka]“.

155 Z výše uvedeného vyplývá, že dovolávaná újma na služebním postupu nebyla prokázána.

156 Zadruhé, pokud jde o dovolávanou nemajetkovou újmu, je třeba posoudit, zda, jak tvrdí žalobce, protiprávní chyby, kterých se OLAF dopustil, zasáhly do jeho duševního klidu, cti a profesní pověsti zvláště s ohledem na závažnost chyb, z nichž OLAF dotčeného obvinil, délku řízení a zveřejnění okolností věci v tisku. Je namístě vzít v tomto ohledu v úvahu argumenty žalobce, který zdůrazňuje jednak, že OLAF ho obvinil téměř výlučně a dospěl k závěru o založení jeho trestní a disciplinární odpovědnosti, a jednak, že z důvodu obvinění vznesených proti němu mu i dále hrozila disciplinární sankce, přinejmenším až do předložení zprávy IDOC a odložení věci.

157 Je zjevné, že obvinění vznesená OLAF ve sporné zprávě proti M. C. Grauovi, kterými je mu přičtena, jakož i dvěma dalším úředníkům Komise, kteří se podíleli na správě IRELA, hlavní odpovědnost při zavádění a fungování systému, který umožnil protiprávně realizovat ziskové marže, přičemž tato obvinění zvláště uvádějí, že k těmto trestuhodným skutečnostem došlo s veškerou znalostí jejich protiprávnosti a s využitím postavení těchto úředníků v rámci Komise, představují zvláště závažná obvinění, která zasahují do cti a profesní pověsti úředníka, *a fortiori* úředníka platové třídy, jakou má žalobce, rozsahem závažnosti kritizovaného jednání.

158 Z důvodu postoje přijatého v řízení vedeném OLAF, který úmyslně vyloučil GŘ pro finanční kontrolu z rozsahu svého vyšetřování, byla veškerá odpovědnost přičitatelná Komisi soustředěna na ředitelství pro Latinskou Ameriku a konkrétněji na tři úředníky tohoto ředitelství, kteří se podíleli na správě IRELA. Navíc vzhledem k tomu, že dva další úředníci, obvinění spolu se žalobcem, nebyli již zaměstnaní u Komise, ale čerpali volno z osobních důvodů, když byla zpráva vydána, M. C. Grau se z tohoto důvodu ocitl v situaci, kdy byl jedinou odpovědnou osobou určenou zprávou ze dne 17. října 2002, která zastávala funkci u orgánu a musela čelit obviněním OLAF, zatímco pokračovala ve svém služebním postupu v tomto orgánu. Takové okolnosti zvětšily škodu způsobenou dotčenému.

159 Narušení existenčních podmínek žalobce způsobené jednáním OLAF, jeho spory s posledně uvedeným a hrozba soudním a disciplinárním řízením vyplývajícím ze závěrů zprávy zasahovala do života dotčeného více než jeden a půl roku. Manel Camós Grau, kterého OLAF uvědomil o zahájení vnitřního vyšetřování dne 30. ledna 2001 a vyslechl dne 22. února 2001, zpochybňoval ode dne 22. února 2002 vyšetřovatele, u něhož měl podezření na střet zájmů a snažil se získat svými následnými kroky u OLAF, aby byla obnovena objektivita a nestrannost vyšetřování, jehož vychýlený směr vyplýval již z předběžné zprávy z prosince 2000, a poté, aby závěrečná zpráva byla v důsledku toho opravena. Mimo těchto bezvýsledných kroků

hrozilo žalobci zcela jistě ode dne doručení zprávy OLAF ze dne 17. října 2002 jednak zahájení trestních řízení belgickými a španělskými soudními orgány až do doby, kdy tyto orgány rozhodly dne 13. února 2003 (belgické) dne 10. března 2003 (španělské) odložit věc, a jednak zahájení disciplinárního řízení OJ za účelem provedení doporučení OLAF až do doby, kdy Komise dne 2. září 2003 rozhodla, jak učinily soudní orgány, věc odložit.

¹⁶⁰ Zásah do cti M. C. Graua byl zhoršen vnějším zveřejněním, kterého se dostalo zprávě OLAF, jak je uvedeno v bodě 20 výše. I když totiž sporná zpráva představovala vnitřní dokument, jejíž sdělení mělo být omezeno pouze na adresáty uvedené v článku 9 nařízení č. 1073/1999, byla rozšířena mimo tento omezený kruh a její závěry byly komentované v tisku, přičemž španělský deník *El País* uvedl jmenovité obvinění M. C. Graua ve svém článku, který vyšel v jeho vydání ze dne 11. prosince 2002.

¹⁶¹ Naproti tomu není namístě v souvislosti s konstatovanou protiprávností připustit za prokázanou dovolávanou škodu spojenou s tím, že žalobce nebyl „očištěn“ od obvinění vznesených proti němu a není chráněn před dodatečným vyšetřováním, o němž může být rozhodnuto v budoucnu a nadále je uveden ve zprávě, která zůstává v archivech orgánů a služeb, jež jsou jejími adresáty.

162 Z výše uvedeného nicméně vyplývá, že nemajetková újma M. C. Graua, který z důvodu obvinění, závěrů a doporučení, jež proti němu uvedl OLAF, utrpěl zásah do své cti a profesní pověsti a strádá narušením existenčních podmínek, je prokázána.

163 Žalobce ohodnotil předběžně svou nemajetkovou újmu na částku 10 000 eur. Komise se k požadované částce nevyjádřila.

164 Za okolností projednávaného případu není škoda způsobená žalobci zprávou OLAF nižší než požadovaná částka. V důsledku toho je namístě vyhovět návrhu na náhradu škody M. C. Graua v plném rozsahu a uložit Komisi, aby mu zaplatila částku 10 000 eur jakožto náhradu nemajetkové újmy.

— K návrhu na náhradu škody týkajícímu se výdajů vynaložených žalobcem na jeho obranu v rámci správního řízení

165 Manel Camós Grau se rovněž domáhá toho, aby Soud uložil Komisi nahradit mu výdaje, které vynaložil v rámci vyšetřování a svých správních stížností proti rozhodnutí ze dne 17. května 2002 a zprávě OLAF ze dne 17. října 2002.

- ¹⁶⁶ Nicméně je třeba uvést, že tento návrh nebyl vyčíslen a že žalobce neprokázal ani se nedovolával existence zvláštních okolností odůvodňujících opomenutí vyčíslení této újmy v žalobě. Návrh na náhradu dotčené majetkové újmy nesplňuje požadavky čl. 44 odst. 1 jednacího řádu Soudu, a v důsledku toho musí být odmítnut jako nepřipustný (rozsudek Soudního dvora ze dne 23. září 2004, Hectors v. Evropský parlament, C-150/03 P, Sb. rozh. s. I-8691, bod 62).

K nákladům řízení

- ¹⁶⁷ Podle ustanovení čl. 87 odst. 3 prvního pododstavce jednacího řádu: „Soud může rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch, nebo pokud jsou k tomu dány výjimečné důvody.“

- ¹⁶⁸ Za okolností projednávaného případu je namístě uložit Komisi náhradu veškerých nákladů řízení.

Z těchto důvodů

Soud (čtvrtý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Komisi se ukládá zaplatit M. C. Grauovi částku 10 000 eur.**
- 2) **Ve zbývajících částech návrhová žádání zamítají.**
- 3) **Komise ponese náklady řízení.**

Legal

Lindh

Mengozzi

Wiszniewska-Białecka

Vadapalas

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 6. dubna 2006.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

E. Coulon

H. Legal

Obsah

Právní rámec sporu	II - 1178
Skutečnosti předcházející sporu	II - 1180
Řízení	II - 1185
Návrhová žádání účastníků řízení	II - 1187
Právní otázky	II - 1189
K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení rozhodnutí ze dne 17. května 2002 a rozhodnutí ze dne 29. listopadu 2002	II - 1189
K návrhovému žádání směřujícímu ke zrušení rozhodnutí ze dne 28. května 2003, kterým byla zamítnuta stížnost podaná žalobcem dne 4. února 2003 proti zprávě OLAF	II - 1189
K návrhovému žádání směřujícímu ke zrušení zprávy OLAF ze dne 17. října 2002 ..	II - 1190
K přípustnosti	II - 1190
Argumenty účastníků řízení	II - 1190
Závěry Soudu	II - 1191
Návrhová žádání směřující k náhradě domnělé újmy	II - 1195
K přípustnosti	II - 1195
Argumenty účastníků řízení	II - 1195
Závěry Soudu	II - 1196
— Pokud jde o povinnost předchozí stížnosti	II - 1196
— Pokud jde o vztah mezi návrhem na náhradu škody a návrhem na zrušení	II - 1200
	II - 1229

K věci samé	II - 1202
Argumenty účastníků řízení	II - 1202
Závěry Soudu	II - 1206
— K založení mimosmluvní odpovědnosti Společenství	II - 1206
— K právním normám, jejichž porušení je dovoláváno	II - 1207
— K jednání OLAF při vedení vyšetřování a vypracování zprávy týkající se IRELA	II - 1208
— K příčinné souvislosti mezi pochybením OLAF a škodou dovolávanou žalobcem	II - 1219
— Ke škodě žalobce	II - 1220
— K návrhu na náhradu škody týkajícímu se výdajů vynaložených žalobcem na jeho obranu v rámci správního řízení	II - 1226
K nákladům řízení	II - 1227